

Sygn. akt II AKa 272/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 stycznia 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku w II Wydziale Karnym w składzie

Przewodniczący	SSA Alina Kamińska
Sędziowie	SSA Jacek Dunikowski SSA Andrzej Czapka (spr.)
Protokolant	Barbara Mosiej

przy udziale Beaty Kwiećkowskiej - Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Białymstoku del. do Prokuratury Apelacyjnej

po rozpoznaniu w dniu 28 stycznia 2014 r.

sprawy **J. D.**

oskarżonego z art.13§1 k.k. w zw. z art. 148§1 k.k. w zb. z art. 157§1 k.k. w zw. z art. 11§2 k.k.

z powodu apelacji wniesionych przez prokuratora i obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Okręgowego w Olsztynie

z dnia 26 listopada 2013 r. sygn. akt II K 176/13

I. Zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że w ramach przypisanego oskarżonemu J. D. czynu, uznaje go za winnego tego, że: w dniu 24 maja 2013r. w O. w mieszkaniu zlokalizowanym przy ul. (...) usiłował spowodować u D. G. ciężki uszczerbek na zdrowiu pod postacią choroby realnie zagrażającej życiu poprzez zadanie mu ciosu nożem w okolice klatki piersiowej, w wyniku czego pokrzywdzony doznał obrażeń ciała w postaci rany kłutej górnej części klatki piersiowej penetrującej pod skórą szyi i kończącej się w okolicy prawego wyrostka sutkowego bez uszkodzeń dużych naczyń krwionośnych i innych organów wewnętrznych, a w konsekwencji naruszenia prawidłowego funkcjonowania układu oddechowego na okres powyżej dni siedmiu, tj. popełnienia czynu z art. 13§1 k.k. w zw. z art. 156§1 pkt 2 k.k. w zb. z art. 157§1 k.k. w zw. z art. 11§2 k.k. i za to na podstawie tych przepisów skazuje go, a na mocy art. 14§1 k.k. w zw. z art. 156§1 pkt 2 k.k. w zw. z art. 11§3 k.k. wymierza mu karę 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności.

II. W pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy.

III. Zwalnia oskarżonego od kosztów sądowych za II instancję.

UZASADNIENIE

J. D. został oskarżony o to, że:

w dniu 24.05.2013 r. w O. w mieszkaniu zlokalizowanym przy ul. (...), działając w zamiarze bezpośrednim pozbawienia życia D. G., zadał wymienionemu cios nożem w okolicę klatki piersiowej, co spowodowało powstanie obrażeń ciała w postaci rany klutej górnej części klatki piersiowej penetrującej pod skórą szyi i kończącej się w okolicach prawego wyrostka sutkowego bez uszkodzenia dużych naczyń krwionośnych i innych organów wewnętrznych, a w konsekwencji naruszeniem prawidłowego funkcjonowania narządu oddychania na okres powyżej dni siedmiu, przy czym pierwotnie zamierzonego celu nie osiągnął z uwagi na udzielenie pokrzywdzonemu niezbędnej pomocy medycznej;

- to jest o przestępstwo określone w art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 148 § 1 k.k. w zb. z art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

Sąd Okręgowy w Olsztynie wyrokiem z dnia 26 listopada 2013 r. w sprawie II K 176/13:

I. w ramach zarzutu uznał oskarżonego za winnego tego, że w dniu 24.05.2013 r. w O. w mieszkaniu zlokalizowanym przy ul. (...) zadał D. G. cios nożem w okolicę klatki piersiowej, powodując u niego obrażenia ciała w postaci rany klutej piersiowej penetrującej pod skórą szyi i kończącej się w okolicy prawego wyrostka sutkowego bez uszkodzenia dużych naczyń krwionośnych i innych organów wewnętrznych, czym spowodował naruszenie czynności narządu ciała pokrzywdzonego na okres powyżej dni siedmiu tj. popełnienie przestępstwa z art. 157 § 1 k.k. i za to na podstawie tego przepisu skazał go na karę 2 (dwóch) lat i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności;

II. na podstawie art. 44 § 2 k.k. orzekł przepadek dowodu rzeczowego z pkt. 1, a na podstawie art. 230 § 2 k.p.k. zwrócił oskarżonemu dowody rzeczowe z pkt. 2 i od 15 do 19, D. G. od pkt. 3 do 5, S. K. od pkt. 6 do 9, D. Z. od pkt. 10 do 14, J. G. od pkt. 20 do 23 z k. 514-515 akt, natomiast płyty od pkt. 24 do 25 z k. 515 akt potraktował jako załączniki akt, jak również potraktował jako załączniki akt wymazy i karty daktyloskopijne wymienione na k 516-517 akt;

III. na podstawie art. 63 § 1 k.k. na poczet orzeczonej wobec oskarżonego kary pozbawienia wolności zaliczył okres zatrzymania i tymczasowego aresztowania od dnia 24 maja 2013 roku do dnia 26 listopada 2013 roku;

IV. zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. R. R. kwotę 1020 zł netto oraz kwotę 234,60 zł VAT tytułem wynagrodzenia za obronę oskarżonego z urzędu w postępowaniu sądowym i przygotowawczym;

V. na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. zwolnił oskarżonego od kosztów sądowych.

Wyrok powyższy zaskarżył prokurator i obrońca oskarżonego.

Prokurator (po modyfikacji apelacji na rozprawie) zarzucił wyrokowi na podstawie art. 438 pkt 3 k.p.k. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia, mający wpływ na jego treść, polegający na przyjęciu, iż oskarżony J. D. swoim zachowaniem dopuścił się występku z art. 157 § 1 k.k., podczas gdy zebrany w sprawie materiał dowodowy, a w szczególności sposób działania sprawcy, rodzaj użytego narzędzia i lokalizacja obrażeń ciała, wskazuje o istnieniu co najmniej zamiaru ewentualnego spowodowania ciężkiego uszczerbku na zdrowiu u pokrzywdzonego pod postacią choroby realnie zagrażającej życiu, co wyczerpuje znamiona przestępstwa z art. 11 § 1 k.k. w zw. z art. 156 § 1 pkt 2 k.k. w zb. z art. 157 § 1 k.k.. W związku z tym zarzutem prokurator wniósł o zmianę wyroku w zaskarżanym zakresie a ewentualnie o jego uchylenie i przekazanie sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Obrońca oskarżonego zaskarżył wyrok w części dotyczącej orzeczenia o karze i na podstawie art. 438 pkt 4 k.p.k. zarzucił mu:

- rażąco niewspółmierność orzeczonej wobec oskarżonego kary w wymiarze 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, która pozostaje w dysproporcji do zawinienia oskarżonego, jego postawy w toku procesu, a przede wszystkim w sposób niedostateczny uwzględnia warunki i właściwości osobiste i którą należy ocenić jako nadmierną dolegliwość.

W związku z powyższym, na zasadzie art. 427 § 1 i art. 437 § 2 k.p.k. wniósł o:

- zmianę wyroku w zaskarżonej części poprzez orzeczenie wobec oskarżonego J. D. kary pozbawienia wolności w niższym wymiarze z warunkowym zawieszeniem jej wykonania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja prokuratora jest w pełni uzasadniona (po jej modyfikacji na rozprawie), apelacja zaś obrońcy oskarżonego w istocie nie zasługiwała na uwzględnienie.

Rozważając w pierwszej części uzasadnienia zarzuty apelacyjne prokuratora stwierdzić należy, iż w istocie Sąd Okręgowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych dotyczących przebiegu przedmiotowego zdarzenia, w wyniku którego pokrzywdzony D. G. doznał opisanych obrażeń ciała. Żadna też ze stron ustaleń tych nie kwestionowała.

Jednocześnie jednak zgodzić się należy ze skarżącym, iż sąd meriti dokonując subsumpcji tego stanu faktycznego w istocie swoje rozważania ograniczył do wykazania, iż oskarżonemu, w opisanym stanie faktycznym nie można przypisać zamiaru zabójstwa, z czym należy w pełni się zgodzić i podkreślić, iż również ustaleń tych nie kwestionuje prokurator (na obecnym etapie postępowania). Jednocześnie stwierdzić należy, iż Sąd Okręgowy pominął swoje rozważania w zakresie ustaleń czy zamiar sprawcy obejmował (nie tylko jakiegokolwiek naruszenie czynności narządów ciała u pokrzywdzonego lub rozstroju jego zdrowia), ale choćby ewentualnym, spowodowania u niego ciężkiego uszczerbku na zdrowiu.

Na tego rodzaju zamiar wskazuje zaś choćby sposób działania oskarżonego tj. siła i umiejscowienie ciosu zadanego w newralgiczną część ciała, jak i rodzaj użytego narzędzia (nóż o długości 33 cm i długości ostrza 20,5 cm). Zadając tego rodzaju cios oskarżony musiał zatem obejmować swoją świadomością przynajmniej możliwość spowodowania swoim zachowaniem ciężkiego uszczerbku na zdrowiu, in concreto w postaci choroby realnie zagrażającej życiu, z tym wszak, że sama postać ciężkiego uszczerbku nie była sprecyzowana w jego świadomości, a zamiar ten miał postać tzw. zamiaru ogólnego (wyrok SN z dn. 13 stycznia 2011 r., II KK 188/10, A. Zoll kodeks karny, część szczegółna, komentarz, t. II, Warszawa 2008, s. 309).

Nadmienić należy, iż oskarżony nie jest upośledzony umysłowo ani chory psychicznie, jest zaś osobą o dużym doświadczeniu życiowym. W czasie popełnienia przestępstwa jego zdolność rozpoznania znaczenia czynu i pokierowania swoim postępowaniem nie była zachwiana w rozumieniu art. 31 § 1 i 2 k.k.

Znaczny, a zapewne decydujący wpływ na jego agresywne zachowanie miał zaś spożyty w dniu krytycznym alkohol, który zniósł krytycyzm, nasilił skłonność gwałtownych, impulsywnych i agresywnych zachowań bez przewidzenia ich konsekwencji. Doszło do wyzwolenia afektów i działań popędowych, agresywnych, znajdujących się zwykle pod kontrolą wyższych struktur ośrodkowego układu nerwowego (opinia sądowo – psychiatryczna k. 200 – 203).

Nadmienić też należy, iż, jak wynika z treści opinii biegłego lekarza pokrzywdzony podczas tego zdarzenia był bezpośrednio narażony na utratę życia lub doznania ciężkiego uszczerbku na zdrowiu, na co wskazuje sposób działania sprawcy, użyte narzędzia, lokalizacja obrażeń. Uderzenie to zostało zadane ze znaczną siłą, nożem – narzędziem penetrującym w głąb ciała, w szyję, gdzie znajdują się istotne organy dla życia. Kwestią przypadku było to, że pokrzywdzony doznał przedmiotowych obrażeń, a nie skutkujących jego śmiercią. Zmiana kierunku uderzenia i kierunku rany o kilka stopni w tej sytuacji mogła być śmiertelna (k. 694 – 695).

Wszystkie te okoliczności i fakty zdaniem Sądu Apelacyjnego w pełni uzasadniają wniosek, iż oskarżony J. D. zadając pokrzywdzonemu cios nożem swoim zamiarem obejmował spowodowanie u pokrzywdzonego ciężkiego uszczerbku na zdrowiu pod postacią choroby realnie zagrażającej życiu i przyjęcia kwalifikacji tego czynu z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 156 § 1 pkt 2 k.k. w zb. z art. 157 § 1 k.k.

Z uwagi na wskazanie zmiany kwalifikacji czynu przypisanego oskarżonemu Sąd Apelacyjny był zobligowany do ukształtowania na nowo kary.

Wymierzając za ten czyn karę w wysokości 2 lat pozbawienia wolności, jako okoliczności obciążające wziął pod rozwagę znaczną społeczną szkodliwość tego przestępstwa, skutki dla zdrowia pokrzywdzonego oraz fakt działania

pod wpływem alkoholu. Nie pominięto również okoliczności przemawiających na korzyść oskarżonego, a związanych z jego uprzednią niekaralnością oraz pozytywną opinią.

Kara orzeczenia we wskazanym wyżej wymiarze – zdaniem Sądu Apelacyjnego – czyni zadość w zakresie jej indywidualnego oddziaływania oraz spełnia wymogi w zakresie poczucia społecznej sprawiedliwości.

Jednocześnie stwierdzić należy (odpowiadając na zarzuty obrońcy oskarżonego), iż brak było podstaw do warunkowego zawieszenia wykonania orzeczonej kary pozbawienia wolności. Nie należy bowiem zapominać, iż oskarżony jest osobą nadużywającą alkoholu i w istocie czynu tego się dopuścił bez żadnego racjonalnego powodu. Mając powyższe na uwadze (jak też wskazane wcześniej okoliczności) zdaniem Sądu Apelacyjnego, tylko bezwzględna kara pozbawienia wolności, może osiągnąć wobec oskarżonego swoje cele, a w szczególności zapobieżeniu jego powrotowi do przestępstwa.

Odnosnie zaś wniosku obrońcy oskarżonego o przyznanie mu wynagrodzenia za sporządzenie apelacji, stwierdzić należy, iż sporządzenie środka odwoławczego należy do zadań obrońcy z urzędu działającego w pierwszej instancji. Dlatego też za sporządzenie apelacji nie należy się obrońcy dodatkowe wynagrodzenie.

Z tych wszystkich względów na podstawie art. 437 § 1 k.p.k. orzeczono jak w sentencji.

O kosztach sądowych za II instancję orzeczono na podstawie art. 624 § 1 k.p.k., uznając, iż ich uiszczenie przez oskarżonego byłoby dla niego zbyt uciążliwe ze względu na sytuację majątkową i wysokość dochodów.

ACZ/ms/ars